VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 139)**
- **Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 114)**

z dnia 13 czerwca 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 139)

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 114)

13 czerwca 2018 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Gospodarki i Rozwoju, obradujące pod przewodnictwem posła Rafała Grupińskiego **(PO)**, przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, zrealizowały następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2559) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1. części budżetowej 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
- **a) dochody i wydatki,**
- **b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,**
- **c) środki europejskie na finansowanie projektów UP RP**

2. części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 20;

3. części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar:
- **a) dochody i wydatki,**
- **b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,**
- **c) środki europejskie na finansowanie projektów GUM;**

W posiedzeniu udział wzięli: **Alicja Adamczak** prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze współpracownikami, **Maciej Dobieszewski** wiceprezes Głównego Urzędu Miar oraz **Sławomir Grzelak** dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka**, **Ewa Muszyńska**, **Anna Ornat**, **Mariusz Pawełczyk** i **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Otwieram posiedzenie wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Gospodarki i Rozwoju. Witam panią prezes Urzędu Patentowego RP Alicję Adamczak. Witam pana dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli Sławomira Grzelaka oraz wszystkich zaproszonych gości. Witam państwa posłów.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2559) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1. części budżetowej 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej,
2. części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 20,
3. części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny.

Rozpoczynamy realizację porządku obrad. Część 61 – Urząd Patentowy RP oraz część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, pozycja nr 20. Chciałbym zwrócić uwagę, że niezależnie od tego, iż omawiamy tylko części budżetu, musimy mieć świadomość złamania wielu przepisów prawa i regulaminu Sejmu przy przyjmowaniu tego budżetu jako całości ponad rok temu.

Bardzo proszę panią prezes Alicję Adamczak o zabranie głosu i zwięzłe przedstawienie sprawozdania.

Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej Alicja Adamczak:

Szanowny panie przewodniczący, w 2017 r. Urząd Patentowy wykonał dochody na poziomie 115,1% w stosunku do ustawy budżetowej. Wykonanie wydatków wyniosło 99,9% w stosunku do planu po zmianach.

Gros przychodów wynika z realizacji naszej działalności statutowej związanej z przyjmowaniem zgłoszeń, rozpatrywaniem ich i udzielaniem ochrony. Notujemy nieprzerwany wzrost liczby zgłoszeń do Urzędu Patentowego. Liczba zgłoszeń do Urzędu Patentowego wzrosła w stosunku do planu o ok. 17%. Tym sposobem otrzymujemy większe wpływy do budżetu państwa, które jako jednostka budżetowa transferujemy do Skarbu Państwa.

Nasze przychody wynikają nie tylko z rozpatrywania zgłoszeń i udzielania praw wyłącznych, ale także z naszej działalności związanej ze współpracą międzynarodową. Dotyczy to rozpatrywania zgłoszeń znaków towarowych w trybie Porozumienia madryckiego i Protokołu do Porozumienia madryckiego, a także utworzonego 2 lata temu Wyszehradzkiego Instytutu Patentowego. Działalność Instytutu odpowiada wyzwaniom Strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju, której jednym z istotnych akcentów jest umiędzynarodowienie współpracy gospodarczej i wzrost liczby zgłoszeń patentowych do zagranicznych urzędów patentowych.

Wyszehradzki Instytut Patentowy przeprowadza międzynarodową procedurę uzyskiwania patentów w 152 krajach świata. Spośród całej Grupy Wyszehradzkiej Urząd Patentowy dokonał najwięcej zgłoszeń w trybie tej procedury międzynarodowej do Światowej Organizacji Własności Intelektualnej. Oznacza to zwiększoną liczbę możliwych uzyskanych praw własności przemysłowej na wynalazki, które powstały przy udziale podmiotów krajowych.

Bardzo efektywna jest także współpraca w ramach instytucji Global Patent Prosecution Highway, szybkiej ścieżki rozpatrywania zgłoszeń. 6 stycznia 2017 r. Urząd przystąpił do tej instytucji, będąc wcześniej członkiem tylko Patent Prosecution Highway. Różnica polega na tym, że do Global Prosecution Highway należą 24 państwa, które wzajemnie wykorzystują efekty oceny zdolności patentowej wynalazków zgłoszonych w trybie krajowym, które później zgłaszający zgłasza do ochrony za granicą w którymś z państw należących do wymienionej instytucji.

To również jest źródło przychodów dla Urzędu Patentowego RP i dla Skarbu Państwa, ponieważ ta procedura realizowana jest na podstawie pierwszych zgłoszeń do krajowego urzędu patentowego. Jednocześnie skutkuje to szybkim rozpatrzeniem zgłoszeń w którymś z 24 państw, gdzie chcemy uzyskać ochronę, ze względu na uznanie badań zdolności patentowej przez ekspertów zagranicznych. Jest to bardzo ważna instytucja.

Zarówno w trybie krajowym, jak i międzynarodowym zgłoszeń byłoby znacznie więcej, co również generowałoby dodatkowe przychody do Urzędu Patentowego i tym samym do budżetu państwa, gdybyśmy mogli w szerszym zakresie prowadzić działalność związaną z upowszechnianiem wiedzy i podnoszeniem świadomości o znaczeniu praw własności przemysłowej, własności intelektualnej w społeczeństwie, które zdecydowanie tego wymaga. Obserwujemy, że dzięki naszym działaniom 20% startupów, które wychodzą ze swoimi działaniami za granicę, chroni własność przemysłową nie tylko w kraju, ale i za granicą. Tym samym odnosi sukcesy na globalnych rynkach czy rynkach regionalnych. Dzięki prawom własności przemysłowej posiadają one bowiem monopol na rozwiązania.

Znaczną część naszych przychodów otrzymujemy w związku z rozszerzeniem ochrony patentowej na Polskę ze strony podmiotów zagranicznych, które uzyskują patenty w trybie patentu europejskiego, który jest udzielany przez Europejski Urząd Patentowy. Te

prawa są walidowane m.in. w Polsce. Na ogólną liczbę ok. 70 tys. patentów udzielonych przez Europejski Urząd Patentowy 11 tys. patentów zostało rozszerzonych na Polskę, walidowanych w Polsce. Dzięki temu uzyskaliśmy znaczną kwotę, o którą również wzbogacamy budżet państwa.

Nadwyżka dochodów nad wydatkami, jaką Urząd Patentowy w swojej działalności uzyskał w 2017 r., osiągnęła znaczny poziom, mianowicie 18 700 tys. zł. Jest to wzrost o 11,2% w stosunku do 2016 r. Wydaje się nam, że potencjał, jaki istnieje we własności przemysłowej, mógłby być lepiej wykorzystany nie tylko dla rozwoju gospodarczego, ale także kreowania przychodów do budżetu państwa, gdyby Urząd Patentowy posiadał pieniądze na zwiększenie zatrudnienia i inwestycje w działalność Urzędu. Niestety, w ubiegłym roku nie było to możliwe. Ku naszej rozpaczy nasz budżet zmniejszył się w 2018 r. o ok. 450 tys. zł. Dla Urzędu Patentowego jest to znaczna kwota, którą można by przeznaczyć na podwyższenie wynagrodzeń.

W 2017 r. znaczna część dochodów, bo ponad 90% pochodziła z działalności statutowej Urzędu Patentowego, czyli z rozpatrywania zgłoszeń, przy średnim czasie oczekiwania na udzielenie praw wynoszącym 36 miesięcy. Okres ten zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdawczości Urzędu Patentowego, również w budżecie zadaniowym. Czas oczekiwania na udzielenie patentu mógłby być jeszcze krótszy i takie jest oczekiwanie ze strony zgłaszających, gdybyśmy dysponowali większą liczbą kadry, zwłaszcza eksperckiej, ale również w służbie cywilnej, do rozpatrywania zgłoszeń i realizacji wszystkich czynności z tym związanych.

Wzrost liczby zgłoszeń i liczby udzielonych praw wyłącznych, zwłaszcza w odniesieniu do znaków towarowych, był związany ze zmianą trybu rozpatrywania zgłoszeń znaków towarowych z trybu pełnobadawczego na tryb rejestrowy, który odpowiadał kierunkom przyjętym w dyrektywie unijnej o znakach towarowych. Tę dyrektywę będziemy implementować do polskiego porządku prawnego do 14 stycznia 2019 r. Wkrótce projekt trafi pod obrady Sejmu. Implementowanie wszystkich tych kierunków, które określone są w dyrektywie, będzie skutkować zwiększonymi przychodami budżetu państwa.

Na pytanie, które często otrzymujemy, dlaczego kreujemy tak duże przychody w stosunku do planowanych w ustawie budżetowej, odpowiedź jest jednoznaczna. Jest to związane z intensywnością pracy naszych pracowników. Gros nadwyżki pochodzi z wpływów z patentu europejskiego, a trudno jest nam przewidzieć, ile podmiotów zagranicznych zechce mieć monopol w Polsce i zdecyduje się na walidację swojego patentu europejskiego w Polsce. Trudno jest również odpowiedzieć na pytanie, ile osób zechce przedłużyć uzyskaną już ochronę na lata następne. Ochrona jest przedłużana w skali każdego roku, jeśli chodzi o wynalazki i wzory użytkowe. Dlatego precyzyjne określenie skali wpływów do budżetu państwa nie jest możliwe, ale zawsze utrzymywana jest tendencja pozytywna. Tego jesteśmy pewni, co ilustrują przykłady przywołane w tabelach dotyczących dochodów i wydatków Urzędu Patentowego w kolejnych latach.

Jeśli chodzi o wydatki budżetowe Urzędu, większość przypada na wydatki osobowe, związane z wynagrodzeniem dla pracowników, które wciąż, na przestrzeni lat, są niewystarczające dla naszych pracowników, którzy są znakomicie wyszkoleni, zarówno w kraju, jak i za granicą, na koszt naszych partnerów. Tak świetnie wyedukowaną kadrę w każdym roku pozyskują inne podmioty krajowe, które gotowe są płacić nawet o 100% wyższe wynagrodzenia. Jest to istotna przesłanka do zainwestowania w wynagrodzenia w Urzędzie Patentowym, aby budżet państwa nie ponosił strat z powodu utraty tak wyszkolonych pracowników, którzy byliby w stanie rozpatrywać więcej zgłoszeń i tym samym generować większe wpływy do budżetu państwa.

Generalnie Urząd Patentowy dysponuje 588 etatami, przy zatrudnieniu 522. Ta różnica wynika z faktu, że w pozycji realnie zatrudnionych pracowników nie są uwzględnieni w związku z formularzem Rw-70 pracownicy, którzy pozostają na zasiłkach ZUS związanych najczęściej z urlopami macierzyńskimi. Dodam, że 77% załogi Urzędu Patentowego stanowią kobiety. Zdecydowana większość z nich jest w okresie zdolności do bycia matkami. To skutkuje absencją w pracy. Z punktu widzenia społecznego, ludzkiego, jest to znakomita sytuacja, ale z punktu widzenia pracodawcy, niezależnie od jego płci, jest

to gorszy wynik, ponieważ nigdy nie wiemy, jak długo matka zdecyduje się przebywać z dzieckiem.

Nie jesteśmy w stanie zapewnić w grupie pracowników cywilnych zastępstwa na te miejsca. W grupie eksperckiej jest to niemożliwe, ponieważ mogą być zatrudnieni tylko eksperci. Żeby zostać ekspertem, niezbędne jest posiadanie odpowiedniego statusu, który uzyskuje się w wyniku zdanego egzaminu po upływie 5 lat, zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa własności przemysłowej. Takie mamy dylematy, które są bardzo istotne.

Ubiegły rok przebiegał w atmosferze przygotowań do 100-lecia Urzędu Patentowego, które przypada w tym roku, w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. To zobowiązywało nas do zdecydowanie zwiększonej aktywności w celu przygotowania dużej liczby wydarzeń (ok. 60), które odbędą się w tym roku. Cieszyliśmy się w ubiegłym roku, że uzyskaliśmy środki z rezerwy celowej w wysokości 1180 tys. zł, które w kwocie 1020 tys. zł zostały przeznaczone na zakup baz danych niezbędnych dla badania zdolności patentowej wynalazków i wzorów użytkowych, bez których praca Urzędu Patentowego byłaby zatrzymana. Bez dostępu do tych źródeł, które są komercyjne, przygotowane przez wyspecjalizowane firmy całego świata, nie bylibyśmy w stanie wykonać podstawowych badań.

W wyniku konkursu wygraliśmy projekt w ramach Polski Cyfrowej na kwotę 22 000 tys. zł. Z rezerwy celowej pozyskaliśmy w ubiegłym roku kwotę 348 tys. zł na pierwsze wydatki związane z przygotowaniem tego projektu. Obecnie projekt ten jest na etapie podpisywania umowy z wykonawcą wyłonionym w ramach postępowania konkursowego.

Jeśli chodzi o wydatki związane z działalnością Urzędu, chciałabym podkreślić, że w Urzędzie pracują tylko 22 osoby, które mają orzeczenie niepełnosprawności w różnym stopniu. Z tego tytułu musimy odprowadzać na PFRON kwotę 21 tys. zł miesięcznie. Ta pozycja wydatkowa mieści się w ramach wydatków na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi i obejmuje również wydatki na świadczenia socjalne w kwocie 690 tys. zł, z której finansujemy zapomogi, pożyczki i świadczenia na rzecz dzieci małoletnich oraz emerytów. Kwota 90 tys. zł obejmuje wydatki na bezpieczeństwo i higienę pracy.

Odnosząc się do wynagrodzeń w 2017 r., chciałabym podkreślić, że zmalały one w stosunku do pracowników obsługi. Stracili oni 58 zł miesięcznie. Z punktu widzenia pracownika jest to kwota istotna, jeśli zarabia on przeciętnie tylko 3240 zł. Jeśli chodzi o ekspertów i aplikantów, wprawdzie stracili oni tylko 3 zł w skali miesiąca, niemniej nie było żadnego wzrostu wynagrodzeń. Odczuwamy to w postaci odpływu kadr. Największy współczynnik odchodzenia kadry dotyczy korpusu służby cywilnej, znakomicie wykształconych informatyków, którzy otrzymują kwotę 100% wyższą w jednostkach administracji państwowej, często w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, w którym jest bardzo duże zapotrzebowanie na nich, podobnie jak na pracowników służby cywilnej, którzy są specjalistami w zakresie własności przemysłowej, ze znakomitą znajomością języków obcych.

W korpusie służby cywilnej nastąpił lekki wzrost wynagrodzeń o kwotę 192 zł, ale to było niewystarczające dla zatrzymaniu kilkunastu pracowników w Urzędzie Patentowym. Pozyskane środki finansowe przeznaczyliśmy w wielu przypadkach na podwyżki dla najbardziej zagrożonych, z naszego punktu widzenia, pracowników. Właściwie to my byliśmy zagrożeni ich odejściem. Obecnie mamy 9 etatów pustych, ponieważ nie mamy środków finansowych na uzupełnienia wynagrodzenia. Od 2017 r. sytuacja jest patowa.

Sądzę, że zaangażowanie naszych pracowników, aby utrzymać wskaźniki i dostarczyć wpływy do budżetu państwa, powoduje, iż pracują dodatkowo. W stałej działalności instytucji nie można opierać się na pracy w nadgodzinach, w czynie społecznym.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę pana dyrektora Sławomira Grzelaka o zabranie głosu.

Dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli Sławomir Grzelak:

Moja wypowiedź będzie krótka, ponieważ ocena wykonania budżetu państwa w części 61 – Urząd Patentowy RP jest pozytywna. Ocena została sformułowana na podstawie kontroli 4% zrealizowanych wydatków. Uważamy, że te wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznych, o których mowa w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdziliśmy niecelowego bądź niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Zbadaliśmy również realizację wydatków z budżetu środków europejskich w kwocie ok. 300 tys. zł na realizację projektu „Platforma usług elektronicznych". W tym zakresie nasze ustalenia również są pozytywne.

W wyniku kontroli stwierdzamy, że prezes Urzędu Patentowego prawidłowo realizował obowiązki dotyczące nadzoru i kontroli nad wykonywaniem dochodów i wydatków budżetu państwa w podlegającej mu części. Nie mamy żadnych zastrzeżeń co do sposoby sprawozdawczości przyjętego w Urzędzie Patentowym. Uważamy, że przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzanych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich. Sprawozdania sporządzane były terminowo, prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w toku kontroli NIK nie formułowała wniosków pokontrolnych pod adresem Urzędu.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę panią poseł Urszulę Rusecką o przedstawienie koreferatu i wniosków.

Poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysokie Komisje, pani prezes, ponieważ wszyscy posłowie otrzymali materiały, wobec obszernego przekazania informacji przez panią prezes, rzetelnego i dokładnego, nie pozostaje mi nic innego, jak rekomendować Komisjom, aby w części budżetowej 61oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, pozycja nr 20 pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy są jakieś pytania do pani prezes? Nie widzę, zatem zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pani poseł o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 61 – Urząd Patentowy RP oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły powyższy wniosek.

Przechodzimy do omówienia części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar. Proszę o zabranie głosu pana Macieja Dobieszewskiego, wiceprezesa Głównego Urzędu Miar.

Wiceprezes Głównego Urzędu Miar Maciej Dobieszewski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowne panie posłanki, panowie posłowie, szanowni państwo. Szczegółowa informacja o wykonaniu dochodów i wydatków budżetowych została przekazana Wysokim Komisjom w formie pisemnej. Pozwolę sobie krótko streścić jej główne tezy w zakresie dochodów, wydatków budżetowych oraz wynagrodzeń i zatrudnienia.

Budżet Głównego Urzędu Miar jest realizowany w części 64, która obejmuje główny urząd i strukturę urzędów terenowych. W 2017 r. obejmowała ona 9 urzędów okręgowych i 58 urzędów obwodowych. Był to ostatni rok funkcjonowania urzędów obwodowych, które zostały przekształcone w wyniku reformy z 2017 r. w tzw. wydziały zamiejscowe. To nie wpłynęło na lokalizację placówek służby miar, natomiast zmieniło pozycję ustrojową i status prawny tych placówek. Jest to szczegół niewpływający na kwestię budżetu.

Jeśli chodzi o dochody, plan według ustawy budżetowej wynosił 65 798 tys. zł. Wykonano go z naddatkiem w kwocie 70 876 tys. zł, co stanowiło prawie 108% założonego

planu. Dochody właściwego Głównego Urzędu Miar zostały wykonane w kwocie prawie 10 000 tys. zł, czyli w 113% planu. Dochody jednostek terenowych, czyli okręgowych urzędów miar i okręgowych urzędów probierczych, wyniosły 61 068 tys. zł, czyli prawie 107% planu. W przypadku czynności metrologicznych okręgowych urzędów miar to było prawie 50 000 tys. zł, w przypadku czynności probierczych nieco ponad 11 000 tys. zł.

Źródła dochodów to w przypadku metrologii czynności tzw. prawnej kontroli metrologicznej, czyli obowiązkowych badań i zatwierdzeń urządzeń pomiarowych, tzw. zatwierdzenia typu, legalizacja pierwotna, legalizacja ponowna, jak również czynności o charakterze nieobowiązkowym, usługowym, czyli wzorcowania, oceny zgodności, ekspertyzy. Do tego dochodzi szereg czynności szczególnych związanych z instalacjami, naprawami tachografów analogowych i cyfrowych, kasy fiskalne. Zakres czynności jest bardzo szeroki.

W przypadku administracji probierczej są to czynności związane z badaniem i cechowaniem wyrobów z metali szlachetnych.

Jak wspomniałem, dochody zostały zrealizowane w kwocie znacząco przekraczającej dochody założone w planie, natomiast w nieco niższej kwocie niż w zeszłym roku. Powody były dwa. Pierwszy – zupełnie nieprzewidywalny, wynikający z pewnego ekscesu popytowego w tym szczególnym fragmencie naszej działalności, jaką jest probiernictwo. Było to związane ze zgłaszaniem do badania i cechowania w ostatnich 2 latach znaczącej liczby wyrobów ze złota, o bardzo wysokiej masie, nawet do 1 kg, i o wysokich próbach. Miało to automatycznie przełożenie na zwiększenie dochodów administracji probierczej.

Dla zilustrowania mogę powiedzieć, że o ile w 2016 r. liczba wyrobów zgłoszonych do badania i cechowania wynosiła 2150 tys. sztuk złota, w 2017 r. wzrosła do 2341 tys., natomiast masa tych wyrobów spadła z 8330 kg do 6061 kg, a my pobieramy opłaty za masę. Z tego względu nastąpił spadek dochodów. Był to eksces popytowy nieobserwowany wcześniej. Teraz ta działalność zanikła z różnych przyczyn.

Druga przyczyna – spodziewana i oczekiwana, związana była z upływem tzw. okresu przejściowego dyrektywy unijnej, która weszła w życie w 2006 r., a przewidywała 10-letni okres przejściowy umożliwiający dalsze wprowadzanie do obrotu przyrządów pomiarowych z zatwierdzonym typem na podstawie starych przepisów. 30 października 2016 r. ten okres wygasł, co spowodowało wygaśnięcie tzw. instytucji legalizacji pierwotnej tych urządzeń. One nie są już badane w momencie wprowadzania do obrotu. Są badane tylko w użytkowaniu, w formie tzw. legalizacji ponownej. Przed upłynięciem okresu przejściowego zwykle mamy pewien rodzaj „górki" przychodowej, ponieważ zgłaszający chcą wykorzystać ostatni moment, kiedy można skorzystać z okresu przejściowego i wprowadzić do obrotu urządzenia spełniające stare wymagania.

Jeśli chodzi o wydatki budżetowe, plan w 2017 r. wyniósł pierwotnie 144 257 tys. zł. Po zmianach wzrósł do 147 000 tys. zł. Został zwiększony na podstawie decyzji ministra finansów dotyczącej uruchomienia rezerwy celowej, przede wszystkim na zakupy inwestycyjne, uzupełniające przestarzałą i awaryjną infrastrukturę informatyczną i pomiarowe w centrali GUM oraz w administracji metrologicznej.

Wydatki kształtowały się w głównych obszarach w sposób następujący. Podstawowa pozycja wydatkowa to wydatki bieżące – 132 500 tys. zł, z tego ponad 108 000 tys. zł to wynagrodzenia i pochodne. Stanowiła ona ponad 81% wydatków bieżących, znacznie ponad 70% całości wydatków. Pozostałe wydatki bieżące to zakup materiałów i usług, wydatki związane ze szkoleniami, składkami do organizacji międzynarodowych, podróżami służbowymi, w tym naszych inspektorów sprawujących nadzór metrologiczny.

14 000 tys. zł wyniosły wydatki majątkowe, co stanowi 9,6% wydatków ogółem. Jest to znaczący wzrost w stosunku do lat poprzednich, co przyjmujemy z wielkim zadowoleniem. Chciałbym podkreślić, że dopiero wracamy do poziomu wydatków inwestycyjnych, a w takiej strukturze jak administracja miar, której działalność polega na pracy laboratoryjnej, na inwestowaniu i rozwijaniu sprzętu laboratoryjnego, na zakupie środków transportu dla naszych inspektorów, jest to absolutnie kluczowy element działalności.

Dopiero dochodzimy do poziomu wydatków inwestycyjnych z lat 2004-2005, które wówczas kształtowały się na poziomie 15 000 tys. zł. W latach 2008-2011 ten poziom spadł poniżej 5000 tys. zł. W 2009 r. poziom wydatków inwestycyjnych był najniższy i wynosił niewiele ponad 2000 tys. zł. W 2017 r. osiągnęliśmy 14 000 tys. zł. To jest

wzrost w stosunku do 2016 r. o prawie 5000 tys. zł. W tym roku ten poziom wyniesie 22 000 tys. zł. Jest to wyraz poważnego traktowania zapotrzebowania instytucji państwowej na nowoczesne metody pomiarowe. Współcześnie jest to jedno z głównych źródeł postępu technologicznego, innowacji, ale także stabilnego bezpieczeństwa gospodarczego. Wydatki majątkowe zostały podzielone pomiędzy centralę GUM (6374 tys. zł) i jednostki terenowe (7647 tys. zł).

Główny Urząd Miar korzystał w ograniczonym stopniu ze środków Unii Europejskiej w ramach elementu 7 ramowego programu UE, tzw. Europejskiego Programu Badań w Metrologii i jego następcy programu EMPIR. Są to programy przeznaczone na projekty badawczo-rozwojowe. W zeszłym miesiącu miałem przyjemność i zaszczyt podpisać pierwszą umowę na dofinansowanie poważnego projektu unijnego realizowanego w administracji miar. Projekt będzie realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Związany jest z informatyzacją i cyfryzacją wszystkich usług naszej administracji terenowej. Projekt będzie realizowany w latach 2018-2021. Łączna kwota dofinansowania to ok. 14 000 tys. zł. To jest poważny zastrzyk finansowy i krok w kierunku modernizacji i cyfryzacji naszych usług.

Jeśli chodzi o kwestię zatrudnienia i wynagrodzeń, od dłuższego czasu realizujemy zatrudnienie w niższym stopniu, niż wynika z planu etatowego, który jest nam przydzielony. Wynosi on 1700, z tego w centrali GUM 360, w jednostkach podległych 1340 etatów. W tym roku średnie wykonanie wynosiło 1548 etatów, w centrali 298, w jednostkach podległych 1250. Jeśli chodzi o centralę GUM, mamy dość znaczący spadek wykonania etatowego. Jest to związane z polityką kierownictwa, która dąży do zmniejszenia zatrudnienia w tzw. komórkach obsługowych. Nie zmniejszamy zatrudnienia w komórkach merytorycznych, metrologicznych, które stanowią istotę działalności Urzędu. Staramy się natomiast ograniczać w miarę możliwości działalność komórek obsługowych, przede wszystkim po to, aby w sytuacji trudności na rynku pracy, problemów z wynagrodzeniami, poszukiwać oszczędności i móc zwiększać wynagrodzenie.

W pewnej mierze udało się to osiągnąć. W centrali GUM w zeszłym roku średnie wynagrodzenia wzrosły o ok. 7%, w administracji terenowej znacznie mniej. Potrzeby są duże. Chciałbym podkreślić, że to jest służba, która powinna być elitarna. Taką była w II Rzeczypospolitej. Tu powinni pracować inżynierowie, ludzie, którzy na rynku pracy są najbardziej poszukiwani i najlepiej wynagradzani. Bardzo trudno jest nam konkurować. Przykre jest, że w 100-lecie instytucji zmagamy się zmagamy się z takimi problemami i z tak niekorzystną pozycją na rynku pracy. Nie jesteśmy jedynymi, którzy borykają się z takim problemem.

Tyle, panie przewodniczący, z mojej strony. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Proszę pana dyrektora Sławomira Grzelaka z NIK o zabranie głosu.

Dyrektor departamentu NIK Sławomir Grzelak:

Podobnie jak w poprzednim przypadku moja wypowiedź będzie krótka. Oceniamy pozytywnie wykonanie budżetu państwa przez Główny Urząd Miar. Ocena została sformułowana na podstawie kontroli 5,4% wydatków Urzędu. Stwierdzamy, że zostały one poniesione w wysokościach kwot ujętych w planie finansowym na zakupy i usługi określone w planie zadań inwestycyjnych jednostki. W badanej próbie wydatków nie wystąpił przypadek nieterminowej płatności. Wydatki zostały poniesione zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności, które były zaplanowane w układzie zadaniowym oraz w planie działalności Urzędu. Opiniujemy pozytywnie sprawozdawczość, sposób sporządzania sprawozdań budżetowych przez jednostkę.

W toku kontroli stwierdziliśmy dwie nieprawidłowości. Dotyczyły one, po pierwsze, błędów w planowaniu części zadań inwestycyjnych, po drugie, skierowania przez prezesa GUM zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych dopiero w trakcie kontroli NIK. Planowanie zadań inwestycyjnych wiąże się z problemem przekrojowym,

mianowicie brak jest integracji systemów finansowo-księgowych administracji mierniczej w terenie. Mamy do czynienia z przesunięciami wydatków inwestycyjnych na ten cel po raz trzeci. Jest to spowodowane szeregiem przyczyn. Brak integracji systemów finansowo-księgowych stwarza ryzyko błędów w sprawozdawczości i w wydatkowaniu środków.

W 2017 r. NIK przeprowadziła kompleksową kontrolę dotycząca realizacji strategii Głównego Urzędu Miar, która została przyjęta na lata 2010-2015. Nasza ocena była negatywna. Oceniliśmy negatywnie planowanie, realizację, monitorowanie działań zawartych w celach strategicznych GUM. Brak realizacji tej strategii wpływa negatywnie na sprawność działania Urzędu i na jego użyteczność dla gospodarki.

Komunikacja z kierownictwem GUM jest bardzo dobra. Wnioski NIK są przyjmowane do realizacji. Podejście kierownictwa GUM rokuje pozytywnie, jeśli chodzi o przyszłość tej jednostki.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Poproszę panią poseł Annę Cicholską o wygłoszenie koreferatu i przedstawienie wniosku.

Poseł Anna Cicholska (PiS):

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni goście. Po wnikliwym zapoznaniu się z informacją o realizacji dochodów i wydatków budżetowych w części 64 – Główny Urząd Miar w 2017 r. i wysłuchaniu pana prezesa oraz przedstawiciela NIK wnoszę o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 64.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę, zatem zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pani poseł Anny Cicholskiej o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły powyższy wniosek.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Czy pani poseł Cicholska zgodziłaby się być sprawozdawcą obu tych części przed Komisją Finansów Publicznych?

Poseł Anna Cicholska (PiS):

Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy jest inna propozycja? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę.

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Dziękuję bardzo wszystkim gościom, przedstawicielom obu urzędów oraz NIK.

Zamykam posiedzenie.